

ปัญหาอาชญากรรมในสังคม Criminal Problems in Thai Society.

พันตำรวจโท ชานี คนไว¹

บทคัดย่อ

ปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทยในปัจจุบัน จากข้อมูลคดีอาญา ทางข่าวสารหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์หรือ สื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ต่างๆ ทว่าราชอาณาจักรมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้น ทั้งในด้าน สถิติตัวเลข การก่ออาชญากรรม และวิธีการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิด ที่สามารถ มองเห็นได้ เช่น คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ข่มขืนกระทำชำเรา คดียาเสพติด เป็นต้น และที่ มองไม่เห็น เช่น คดีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ แก๊งคอลเซ็นเตอร์ การหลอกลวงขายสินค้า ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จากการนำเสนอภาคข่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดผ่านสื่อต่างๆ ทั้งจากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต มีจำนวนผู้กระทำความผิด และผู้ที่เป็นเหยื่อของอาชญากรรม เป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐบาล จะต้องเพิ่มงบประมาณ ด้านกำลังพล ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการสืบสวน สอบสวน การป้องกัน การปราบปรามอาชญากรรม การควบคุม การสร้างสวัสดิการ บำบัดรักษา และ การแก้ไขฟื้นฟู ดังนั้น ปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย จะหมดสิ้นไปถ้าคนในสังคมร่วมมือสอดส่อง ดูแล ให้ความร่วมมือกันและกัน สนับสนุนรัฐบาลและรัฐบาลก็สนับสนุนประชาชนในการรักษาความ สงบเรียบร้อย การอยู่ดีกินดี ดำเนินชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง สังคมก็จะสงบสุข

คำสำคัญ: อาชญากรรม, อาชญากร, คดีอาญา 4 กลุ่ม

Abstract

Criminal problem that we hear from the mass communication is one of the great problems in Thailand, and it continually increases everyday. The crimes that we always see such as robbery, rape, and addiction. There are some crimes that we cannot see such as internet selling –deception. The government has increased the fund to protect, prevent and rehabilitate the crime. Thus, the elimination and

¹ อาจารย์ (สบ3) กลุ่มงานอาจารย์ ศฝร.ภ.4, Email:maree4453@gmail.com.

reduction of crime have been required. Thais have to corporate with each other to bring the happy society.

Keywords: Criminal Problems, Criminal, Four type of criminal cases.

บทนำ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ทั้งในเมืองและชนบท มีจำนวนมากขึ้นในทุกๆ ปี ปัญหาหรือความขัดแย้งจึงมีเพิ่มมากขึ้นเหมือนเงาตามตัว ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ผลเสียหายแก่ประเทศชาติในหลายๆ ด้าน สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและความเสียหายแก่รัฐเป็นอย่างมากปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งนั้นคือปัญหาอาชญากรรม

ความหมายของอาชญากรรม

ความหมายของอาชญากรรม พจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมาย อาชญากรรม หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญา คำว่าอาชญากรรมเป็นคำสมาส ระหว่าง คำว่า “อาชญา” กับ “กรรม” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต “อาชญา” หมายถึง อำนาจหรือโทษ ส่วนคำว่า “กรรม” หมายถึงการกระทำสนองผลร้ายที่ได้ทำมาแต่ปางก่อน บาปหรือความตาย (พจนานุกรม, 2554: 1402)

ความหมายของอาชญากรรมตรงกับคำว่า Crime หรือภาษาละตินใช้คำว่า Crimen มีความหมาย คลอบคลุมถึงข้อกล่าวหา การกล่าวหา การดำเนินคดีจนถึงการกระทำหรือการละเว้นการกระทำใดๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นข้อห้ามและมีการลงโทษ ซึ่งในความหมายนี้ได้นำมาใช้จนถึงปัจจุบันนี้ (อังกูณ พงษ์ศิริ สอนแก้ว, 2536: 15)

กริช ปัจฉิมสวัสดิ์ (2497) กล่าวว่า อาชญากรรมคือ การกระทำที่สิ่งทีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ หรือละเว้นสิ่งทีกฎหมายในขณะนั้นบัญญัติให้กระทำ และการกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยเจตนาที่จงใจหรือคาคหมาย ผลแห่งการกระทำนั้นได้ก็ดี ประมาทก็ดี แต่ในทัศนะของอาชญาวิทยานั้น มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาให้ลึกซึ้งต่อไป การกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้น ได้เป็นไปในลักษณะ อย่างไรก็ดี และด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง และการกระทำนั้นเป็นการนำผลร้ายโดยตรงและโดยอ้อม มาสู่สังคมมากน้อยเพียงใด

สุภัทรา สุภาพ (2527) ได้ให้คำจำกัดความว่า อาชญากรรม ตามปกติไม่ได้หมายถึง ผู้ฝ่าฝืนทั้งหมด แต่หมายถึงการกระทำที่เป็นเรื่องทีก่อให้เกิดความเจ็บปวดเสียหาย แก่บุคคล เป็นการกระทำที่ผิดไปจากข้อตกลงของชุมชน ซึ่งข้อตกลงนั้นแล้วแต่ชุมชนจะตกลงกันว่าอย่างไร เมื่อมีการกระทำ

ลวงละเมิด หรือเกินเลยไปก็ถือว่าผิด แม้การกระทำบางอย่างจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายก็ถือว่ากระทำผิดเพราะเป็นการทำผิดข้อตกลง เช่น การเล่นเกมพนันในตัวของตัวมันเองไม่มีความผิดไม่เดือดร้อนแก่บุคคลอื่น แต่เรื่องเหล่านี้ต้องห้าม หรือเป็นสิ่งที่นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรม ดังนั้นอาชญากรรม จึงหมายถึง การกระทำผิดอาญา ซึ่งอาจเป็นการกระทำหรืองดเว้นการกระทำได้ และผู้กระทำจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ และคณะ (2531: 5) ได้ให้ความหมายอาชญากรรม อาจแยกพิจารณาได้เป็น 3 องค์ประกอบซึ่งได้แก่ ประการแรกปรากฏการณ์ละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายอาญา ประการที่สอง มีบทกำหนดโทษทางอาญา และประการที่สาม ทำให้เกิดภัยอันตรายต่อสังคมโดยรวม องค์ประกอบนี้สามอย่างมีความสำคัญยิ่งต่อการกำหนดนิยามอาชญากรรม

Tappan (อ้างในบันลือ เขียวชอุ่ม, 2556: 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า อาชญากรรม คือ การกระทำที่มีเจตนาและละเมิดกฎหมายอาญา หรือ มีเจตนาละเว้นไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายอาญาบังคับให้กระทำโดยไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุสมผล จึงทำให้รัฐต้องดำเนินการลงโทษตามความผิดลักษณะ อุจฉกรรจ์และความผิดลหุโทษ

สรุปได้ความหมายว่า อาชญากรรม หมายถึง ปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลซึ่งการกระทำนั้นๆกฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้ามและถือเป็นความผิดซึ่งผู้กระทำจะต้องได้รับการลงโทษ

แหล่งอาชญากรรม

แหล่งอาชญากรรม (คู่มือตำรวจหลักสูตรการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม กองบัญชาการตำรวจ สำนักรับผิดชอบแห่งชาติ, 2543: 1-2) หมายถึง แหล่งที่มีกมมีการละเมิดกฎหมาย หรือเป็นเหตุอาจก่อให้เกิดการละเมิดกฎหมายได้ง่าย แหล่งอาชญากรรมแบ่งออกเป็น 4 ประเภท

1. แหล่งที่เกิดจากตัวบุคคล เช่น คนจิตทรมาน คนวิกลจริต ผู้ค้ายาเสพติดให้โทษ คนเร่ร่อน เป็นต้น
2. แหล่งที่เกิดจากวัตถุหรือทรัพย์สิน เช่น ธนาคาร ร้านค้าทองคำ รถยนต์ หรือ ยานพาหนะ เป็นต้น
3. แหล่งที่เกิดจากสถานที่ เช่น ร้านจำหน่ายสุรา ซ่องโสเภณี โรงแรม ที่ชุมชน เป็นต้น
4. แหล่งที่เกิดจากสถานการณ์ เช่น การแข่งขันกีฬา การเดินขบวนหรือตลาด เป็นต้น

ประเภทของอาชญากรรม

เนื่องจากอาชญากรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์ต่อกันโดยตรง กล่าวคือ อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งทางสังคม จะพบว่าในสังคมขนาดใหญ่ก็มีอาชญากรรมเกิดขึ้นมากเป็นเงา

ตามตัว ทั้งนี้หมายความว่าอาชญากรรมที่ขึ้นทั้งในด้านจำนวนและความรุนแรง ซึ่งสามารถจำแนกอาชญากรรมออกได้ 7 ประเภท

1. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลในลักษณะที่รุนแรง เช่น การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกาย จนบาทเจ็บสาหัส การข่มขืนกระทำชำเรา การปล้น
2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินของบุคคล เช่น การย่องเบา การขโมยตามโอกาส การขโมยยานยนต์
3. อาชญากรรมที่ผู้กระทำความผิดเป็นเหยื่อตนเอง เช่น โสเภณี การใช้ยาเสพติด การพนัน การรักร่วมเพศ การทำแท้ง
4. อาชญากรรมทางการเมือง เช่น การก่อการร้าย การทำจรรยากรรม การกบฏ การแอบแฝง ฟังการประชุมลับของพรรคตรงกันข้าม
5. องค์การอาชญากรรม เช่น องค์การมาเฟียในอิตาลี
6. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การละเมิดภาษี การรับสินบน การโกงเงินประกัน
7. การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำความผิดของคนที่มีความอายุในระหว่างกฎหมายว่ายังไม่ต้องรับผิดชอบต่อความผิดทางอาญาแบบผู้ใหญ่

ประเทือง ธนิตผล (2538) กล่าวว่า เนื่องจากอาชญากรรมมิได้มีลักษณะแห่งการกระทำผิดเหมือนกัน หรือเป็นแบบเดียวกันหมด จึงต้องแยกประเภทไว้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและกำหนดกฎหมายต่างๆ

นักอาชญาวิทยาพยายามแยกประเภทของอาชญากรรมด้วยวิธีต่างๆกันหลายวิธี บางท่านก็แยกประเภทเป็นความผิดต่อบุคคล ต่อทรัพย์สินและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง บางท่านก็แบ่งตามลักษณะโทษหนัก เบา และความผิดเล็กน้อย บางท่านก็แยกออกเป็นความผิดต่อเอกชน ต่อสาธารณะ บางท่านก็แบ่งตามกฎหมายโดยถือเอาความร้ายแรงของการกระทำผิดซึ่งดูได้จากโทษที่กำหนด เช่น โทษฐานกบฏ โทษในคดีอุกฉกรรจ์ และโทษสถานเบา บางท่านก็แบ่งออกเป็น การกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ สุรา ยาเสพติด การพนัน อาชญากรรมผู้ดี อาชญากรรมที่ร่วมกันกระทำความผิด

นอกจากนี้ก็มีการจำแนกประเภทของอาชญากรรมตามหลักจริยธรรมหรือศีลธรรมซึ่งนักอาชญาวิทยาส่วนมากมักกล่าวถึง คือ

อาชญากรรมที่มีความผิดในตัวของมันเอง หรือมีความผิดทางศีลธรรม ซึ่งนักอาชญาวิทยาเรียกว่า “Mala in se” อันได้แก่ ฆาตกรรม ปล้น จี้ ข่มขืน การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย การค้าอาวุธ ปืนเถื่อน การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ฯลฯ

อาชญากรรมที่ไม่มีความผิดในตัวของมันเองแต่ถือเป็นความผิดตามที่กฎหมายกำหนดห้ามไว้ เรียกว่า “Mala phohibita” เช่น การละเมิดกฎหมายแรงงาน การละเมิดลิขสิทธิ์ การลอกเลียนแบบสินค้า การขงหนีภาษี การขับรถยนต์โดยไม่มีใบขับขี่ ฯลฯ

ในปัจจุบันนิยมแบ่งอาชญากรรมออกเป็น 5 ประเภท (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ และคณะ 2531: 6-10) ตามลักษณะพฤติกรรม คือ (1) อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหาย (2) อาชญากรรมพื้นฐาน (3) อาชญากรรมองค์กร (4) อาชญากรรมคอปขาว (5) อาชญากรรมพิเศษ

ประเภทที่ 1 อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหาย หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับ การละเมิดศีลธรรมจรรยาของบุคคล และการที่เรียกว่า อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหายก็เพราะว่า ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายคือบุคคลเดียวกัน เช่น ความผิดเกี่ยวกับการพนัน การค้าประเวณี การทำแท้ง และมีการใช้สิ่งลามกอนาจาร เป็นต้น ตามหลักวิชาอาชญาวิทยา อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหายเป็นอาชญากรรม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอาชญากรรมประเภทอื่นๆ แล้วจัดว่าเป็นภัยอันตราย ต่อสังคมในระดับต่ำ

ประเภทที่ 2 อาชญากรรมพื้นฐาน หมายความว่า อาชญากรรมเกี่ยวกับการประทุรภัยต่อ ทรัพย์สิน ร่างกาย หรือชีวิตของบุคคลอื่น เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ทำร้าย ร่างกาย และฆ่าผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้ อาชญากรรมพื้นฐานยังอาจแยกพิจารณาได้สองชนิด คือ อาชญากรรมพื้นฐานเกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษยชาติและเป็นอาชญากรรมที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในทุก สังคม โดยอาจแตกต่างกันเพียงความถี่และความรุนแรงเป็นประการสำคัญ ส่วนอาชญากรรมผู้ประกอบ อาชญากรรมพื้นฐานก็มักปรากฏทั้งกลุ่มที่เป็นมืออาชีพ และกลุ่มที่ไม่ใช่มืออาชีพ

ประเภทที่ 3 อาชญากรรมองค์กร หรืออาชญากรรมร่วมรักกระทำผิด หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งอาชญากรได้รวมตัวเข้าด้วยกัน ตามสายการบังคับบัญชาในรูปแบบขององค์กร โดยจัดการวางแผนและการดำเนินงานเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายประเภทต่างๆ อย่างมีระบบ เป็นขบวนการ บางครั้งก็จำเป็นจะใช้วิธีการรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลทางการเงิน เศรษฐกิจ และการเมือง หนุนหลังหรือให้ความร่วมมือ ทำให้สามารถประกอบธุรกิจผิดต่างๆ ได้สะดวกเช่น การ ค้ายาเสพติด การค้าผู้หญิง การค้าอาวุธสงคราม สินค้าหนีภาษี เจ้ามือสลากกินรวบ เป็นต้น ผู้บริหาร ระดับสูงของอาชญากรรมประเภทนี้ มักถูกเรียกว่า มาเฟีย หรือเจ้าพ่อ

ประเภทที่ 4 อาชญากรรมคอปขาว หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นบุคคล ที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่ว่าในภาครัฐราชการ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน และได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ ดังกล่าวโดยไม่ชอบ เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน เช่น สมุห์บัญชียกยอกเงินในความรับผิดชอบของตน ข้าราชการรับเงินคอมมิชชั่นในการประมูลก่อสร้างสถานที่ราชการ และคณะกรรมการสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการรับเงินโดยมิชอบจากบุคคลผู้สมัครสอบ เป็นต้น อาชญากรรม ประเภทนี้มักถูกขนานนามว่า เป็นอาชญากรรมของชนชั้นสูง ในขณะที่อาชญากรรมพื้นฐาน คือ อาชญากรรมของชนชั้นต่ำ

ประเภทที่ 5 อาชญากรรมพิเศษ หมายความว่า อาชญากรรม ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจาก อาชญากรรม ประเภทที่ 1 ที่กล่าวมาแล้ว แต่อาชญากรรมเหล่านี้มีความสำคัญและจำเป็นต้องได้รับ

ความสนใจเป็นกรณีพิเศษ เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและพาณิชย์ อาชญากรรมก่อการร้าย และ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น อาชญากรรมเหล่านี้มีความละเอียดอ่อนและสลับซับซ้อน ซึ่งยากแก่การศึกษาและการควบคุมในทำนองเดียวกันกับอาชญากรรมคอปกขาว ในการควบคุม อาชญากรรมพิเศษเหล่านี้ กระบวนการยุติธรรมมักไม่สามารถดำเนินคดีได้โดยตามลำพัง แต่มักจะ เป็นต้องอาศัยความร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับภายในหรือระหว่าง ประเทศ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดความผิดและจัดประเภทของอาชญากรรม โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ 2557)

กลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ ประกอบด้วย ฆ่าผู้อื่น (อุกฉกรรจ์) ทำร้ายร่างกายผู้อื่นถึงแก่ความตาย พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา

กลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ประกอบด้วย ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ลัก ทรัพย์ กรรโชคทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอกทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ รับของโจร ลักพาเรียกค่าไถ่ วางเพลิง

กลุ่มที่ 3 ฐานความผิดพิเศษ ประกอบด้วย พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์(ป.อาญา ม.269/1-269/7) พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พ.ร.บ.เลื่อยโซยนต์ พ.ร.บ.การขุดดินและถมดิน พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ร.บ.ป้องกันและปราบ ปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542-2544 พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา

กลุ่มที่ 4 ฐานความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ประกอบด้วย ยาเสพติด ผลิต/นำเข้า/ส่งออก จำหน่าย/ครอบครองเพื่อจำหน่าย ครอบครอง เสพยาเสพติด อาวุธปืนและวัตถุระเบิด อาวุธปืน สงคราม อาวุธปืนธรรมดา วัตถุระเบิด การพนัน สลากกินรวบ ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์ การพนัน อื่นๆ ฐานความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร ฐานความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง ฐานความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ฐานความผิดเกี่ยวกับการบริการ ฐานความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สาเหตุการเกิดอาชญากรรม

วรเดช จันทรศร (2522) ได้พิจารณาสาเหตุของอาชญากรรมไว้ ดังนี้

1. สาเหตุเกี่ยวกับบุคคล การเกิดขึ้นของอาชญากรรมโดยส่วนหนึ่งนั้น สืบเนื่องท้องมาจาก ความโน้มเอียงต่อการกระทำผิด ที่ถูกกำหนดโดยบุคลิภาพของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป ซึ่งเป็น ผลที่ได้จากการศึกษาทางจิตวิทยาภาพรวมตลอดถึงความไม่สามารถของบุคคลที่จะปรับตัวเอง ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และแรงผลักดันของบุคคลที่ตกลงใจจะประกอบอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลการ

ศึกษาทางด้านสังคมวิทยา

2. สาเหตุเกี่ยวกับกลุ่มของบุคคล อาจสรุปได้ว่า สาเหตุของอาชญากรรมนั้นส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดความสามารถที่จะต่อต้านการกดดันในการกระทำผิด ซึ่งถูกกำหนดโดยอาชญากรรมของกลุ่ม เช่น การเลียนแบบความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ในแง่ของการเรียนรู้ เป็นผลที่ได้จากการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสังคมและวัฒนธรรม

3. สาเหตุเกี่ยวกับระบบของสังคม การเกิดอาชญากรรมย่อมเกี่ยวพันและขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ต่างๆทางสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม สถานะ และชนชั้นทางสังคมของบุคคลที่จะเป็นเครื่องกำหนดความโน้มเอียงในการกระทำผิดเป็นผลที่ได้จากการศึกษาทางสังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย

4. บรรดาสาเหตุต่างๆที่ทำให้บุคคลประกอบอาชญากรรม ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม นับว่ามีอิทธิพลต่อมนุษย์มาก เพราะจะค่อยๆซึมเข้าปรุงแต่งลักษณะจิตใจ อารมณ์ และทัศนคติ ซึ่งแสดงออกในรูปของบุคลิกภาพ (Personality) ให้มีแนวโน้มไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม หรือฝ่าฝืนสังคม จนถึงระดับนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม ได้ง่าย หากมีปัจจัย โอกาสและสถานการณ์อำนวย

การป้องกันอาชญากรรม

“การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของตำรวจฝ่ายเดียว โดยวิธีบังคับใช้กฎหมาย ประชาชนมีสถานภาพเพียงให้การยอมรับกับตำรวจเท่านั้น” เป็นแนวคิดที่ปฏิบัติมาช้านานแล้ว ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมามี “การปฏิวัติทางความคิด” เกี่ยวกับบทบาทของตำรวจและชุมชนที่เรียนกันว่า “พันธมิตรในเชิงหุ้นส่วน” (Partnership) ในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม ซึ่งเชื่อกันว่า “การป้องกันอาชญากรรมที่ประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับชุมชนมากกว่าตำรวจ” บทบาทของตำรวจและประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมจึงเปลี่ยนแปลงไป จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนช่วยเหลือตำรวจ มาเป็นตำรวจช่วยเหลือประชาชน ตำรวจจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองและใช้มาตรการควบคุมทางสังคม ในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมมากยิ่งขึ้น

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2525) ได้กล่าวถึง “การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมหลัก ทฤษฎีและมาตรการ” ในหนังสือเล่มดังกล่าว โดยมีจุดมุ่งหมายขอช่วยการศึกษามุ่งเน้นถึงการป้องกันอาชญากรรมและควบคุมอาชญากรรมในชุมชนโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับปรัชญาวิทยาดั้งเดิมกับปรัชญาอาชญาวิทยาเข้าด้วยกัน และเน้นถึงการจัดสภาพแวดล้อม โดยส่งเสริมให้มีการควบคุมอาชญากรรมซึ่งจัดว่าเป็นภัยต่อสังคม โดยส่วนรวมให้เน้นถึงมาตรการการจัดสภาพแวดล้อม โดยป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม โดยให้ประชาชนมีความตระหนักถึงการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมรวมทั้งการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่

Greene (อ้างใน วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2549: 31-35) จำแนกแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจออกเป็น 4 แนวทางได้แก่

1. การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Policing)

แนวคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตำรวจแบบดั้งเดิม มีลักษณะของการปฏิบัติงานที่มีความพยายามที่จะแยกการทำงานของตำรวจออกจากสิ่งแวดล้อมชุมชนและเมือง แนวทางปฏิบัติงานในลักษณะนี้ครอบคลุมการทำงานของตำรวจมานานนับตั้งแต่ก่อตั้งกรมตำรวจจนมาถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติต่อไปอีก การปฏิบัติงานเน้นการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุม การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามแนวคิดนี้ ตำรวจมีหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเท่านั้น กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากนี้ จะไม่ให้ความสนใจ จะสนใจเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับองค์กรตำรวจตนเองเท่านั้น (Inward Looking)

ลักษณะการทำงานของตำรวจในลักษณะนี้จะมีลักษณะตั้งรับ(Reactive) ทำงานตามหน้าที่ของตน มองการทำงานในมุมแคบเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวางแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จะมาจากสถิติคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สถิติการรับแจ้งเหตุผ่านศูนย์รับแจ้งเหตุ (เช่น การโทรหมายเลข 191 ในประเทศไทย) หรือ จากคำเรียกร้องของประชาชนที่เข้ามามีส่วนเทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสืบสวนจับกุมในแต่ละคดี การจัดสายตรวจในพื้นที่ในรูปแบบต่างๆอย่างมีระบบ ระเบียบ แต่ในการตรวจ ของสายตรวจนั้น

การวัดระดับความสำเร็จในการทำงานตามแนวความคิดนี้จะวัดจากตัวเลขสถิติคดีอาญาลดลงมากน้อยแค่ไหน ผลการจับกุมเป็นอย่างไร มากขึ้นหรือน้อยลงโดยจะกำหนดเกณฑ์ระดับความสำเร็จไว้ หากผ่านเกณฑ์กำหนด ก็จะถือว่างานบรรลุเป้าหมาย หรือที่ Manning (1979) เรียกว่า Reflexivity ไว้สำหรับวัดระดับความสำเร็จของความพยายาม โดยมีการกำหนดเกณฑ์จากการวัดที่แน่นอน อย่างไรก็ตามแนวทางการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแบบดั้งเดิมนี้นี้ Goldstein (1990) ให้ความเห็นว่าเป็นเพียงแต่รูปแบบและวิธีการทำงาน เท่านั้น ไม่ใช้การทำงานเพื่อมุ่งหวังผลลัพธ์สุดท้าย (ends) และการวัดความสำเร็จเป็นแต่เพียงการวัดระดับความพยายาม (effort) ไม่ใช้การวัดผลสัมฤทธิ์ (results)

2. ตำรวจชุมชน (Community Policing)

แนวคิดตำรวจชุมชนเกิดขึ้นเพื่อค้นหาแนวทางสร้างสมดุลระหว่างการทำงานของตำรวจกับชุมชนและสังคม เนื่องจากการทำงานตามแนวความคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแบบดั้งเดิม ได้รับการวิจารณ์ค่อนข้างมากกว่าเป็นเพียงแค่ความพยายามในการทำงานแต่ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องความสงบสุขในสังคมถูกละเลย แนวคิดตำรวจชุมชนจึงได้เกิดขึ้นมา เพื่อปรับเปลี่ยนและสร้างบทบาทในการทำงานของตำรวจขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะเป็นหุ้นส่วนทางสังคมร่วมกัน (partnership) กับชุมชนในการร่วมสร้างสังคม/ชุมชนที่สงบสุข รวมทั้งการกระจายการบริการให้ครอบคลุมพื้นที่มาก

ขึ้น จากแนวคิดนี้ตำรวจไม่ได้มุ่งเน้นการทำงานเฉพาะด้านอย่างเดียวแล้ว จะต้องคำนึงถึงคุณภาพชีวิตทั่วไป ความกลัวอาชญากรรม ความพึงพอใจและความสุขในการอยู่อาศัยในชุมชน ชุมชนจะมีบทบาทมากขึ้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกันทั้งประเมินผลการทำงานของตำรวจด้วย

สิ่งสำคัญสำหรับแนวคิดตำรวจชุมชนคำนึงและให้ความสำคัญอย่างมาก คือ การสร้างรักษา และการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจและชุมชนในการเป็นหุ้นส่วนทางสังคมร่วมกันในการรักษา ความสงบสุข การเป็นหุ้นส่วนทางสังคม (partnership) คือหัวใจการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามแนวคิดตำรวจชุมชน ตำรวจต้องเป็นหุ้นส่วนทางสังคมทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชนและชุมชน ตำรวจชุมชนเปลี่ยนวิธีการทำงานจากแบบดั้งเดิมที่เน้นการทำงานในหน้าที่เฉพาะ ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมภายนอก มาเป็นการทำงานโดยต้องศึกษาปัจจัยแวดล้อมภายนอก และเปลี่ยนเป้าหมายจากเดิมที่สำคัญประการเดียวคือ ควบคุมอาชญากรรมโดย มาเป็นเป้าหมายหลากหลายที่ส่งผลต่อปัญหาอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมมากขึ้น เช่นการลดระดับความหวาดกลัวภัยของชุมชน การร่วมกับชุมชนในการจัดระเบียบสังคม ความพึงพอใจในการอยู่อาศัย การทำธุรกิจภายในชุมชน นั้นหมายความว่า ขอบเขตการทำงานของตำรวจเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการทำงานของข้าราชการตำรวจให้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

จะเห็นได้ว่าแนวคิดตำรวจชุมชน ได้ขยับจากการเน้นกระบวนการ หรือ ความพยายาม (Means) เพียงอย่างเดียวเพื่อบรรลุเป้าหมายสุดท้าย (Ends) คือความสงบของชุมชน นอกจากนั้นแนวคิดตำรวจชุมชนเน้นการกระจายอำนาจให้ตำรวจชุมชนมากขึ้น เน้นความเป็นระบบราชการให้น้อยลง ในการวัดความสำเร็จนั้น นอกจากการดูสถิติการเกิดคดี สถิติการจับกุมแล้วตำรวจชุมชนยังให้ความสำคัญในแง่ของความสำเร็จในมิติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น เมื่อสังคมมีความสงบสุขก็จะมีผู้เข้ามาใช้พื้นที่สาธารณะเพิ่มมากขึ้น มีการย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่มากขึ้น รวมไปถึงระดับความหวาดกลัวภัยน้อยลงและมีความพึงพอใจในภาพรวมเรื่องความสงบสุขมากขึ้น

แนวคิดตำรวจชุมชน ได้มีอิทธิพลของการทำงานของตำรวจไทยในปัจจุบันค่อนข้างมาก ดังจะเห็นได้จากการบริหารงานตำรวจในปัจจุบัน ได้มีการกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้กับหน่วยงานในระดับล่างมากขึ้น รวมทั้งการให้อำนาจ (Empowerment) ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ กับหน่วยงานในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้นสามารถตัดสินใจเบ็ดเสร็จได้ในระดับสถานีตำรวจ เช่น อำนาจคืนรถของกลาง อำนาจการให้ประกันตัว ฯลฯ มีการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ขึ้นในทุกสถานีตำรวจ มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร) ที่มาจากภาคประชาชนเพื่อร่วมในการกำหนดนโยบาย ติดตามการทำงานและประเมินผล ในระดับสถานีตำรวจทุกแห่ง รวมไปถึงโครงการมหกรรมเปิดโรงพักทั่วไทยในปี พ.ศ. 2549 มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ สถานีตำรวจจำนวนไม่น้อยได้พยายามดึงภาค

ประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน โดยการให้ประชาชนอาสาสมัครมาเป็นตำรวจหมู่บ้าน ร่วมทำงานเคียงคู่ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดตำรวจชุมชนเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์หลักในการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและเชื่อว่าแนวคิดตำรวจชุมชนจะยังคงมีอิทธิพลต่อการทำงานของตำรวจไทยในกระแสหลักไปอีกเวลานาน

3. การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหา (Problem-Oriented Policing)

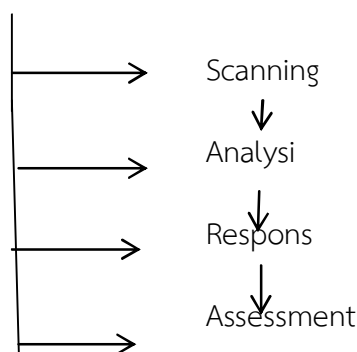
การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจไทยในปัจจุบัน เป็นไปในลักษณะของการเน้นการแก้ปัญหาเฉพาะรายมากกว่าเป็นการแก้ไขปัญหาในภาพรวมของสังคม หรือชุมชนกล่าวคือ เมื่อมีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์ หรือเมื่อได้รับแจ้งเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่เดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และสืบสวนติดตามจับกุมคนร้ายมาดำเนินคดี การป้องกันปราบปรามในแนวทางดังกล่าวนี้มีลักษณะการทำงานแบบตั้งรับ (Reactive) ตามแนวคิดป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Policing) ซึ่งได้ถูกวิจารณ์อย่างหนักในเรื่องประสิทธิผล (Effectiveness) ของการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวมในชุมชนและสังคม

ต่อมาได้เกิดแนวความคิดตำรวจชุมชน (Community Policing) เน้นการสร้างหุ้นส่วนร่วมทางสังคม (Partnership) ระหว่างตำรวจและทุกภาคส่วนในชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดตำรวจชุมชน อาจจะกินความหมายค่อนข้างกว้าง ครอบคลุมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบสุขของสังคม เช่น การร่วมสร้างอาคารพักผู้มาแจ้งความ การสร้างลานจอดรถในสถานีตำรวจ โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาบุคลากรตำรวจในสถานีแต่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหา (Problem-Oriented Policing) จะมุ่งเน้นที่วัตถุประสงค์เดียวเท่านั้น คือ มุ่งแก้ปัญหาด้านอื่นนั้นให้ความสำคัญเป็นลำดับถัดไป

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหา มีแนวคิดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความตระหนักในสภาพปัญหาให้มากขึ้น สามารถที่จะค้นหาปัจจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตนเองได้อย่างถูกต้องมีระเบียบและสามารถที่จะค้นหาทางเลือกในการปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับแก้ไขปัญหา นั้นหมายความว่า ตำรวจจะต้องมีลักษณะวิเคราะห์มากขึ้น ตำรวจอาจจะมึรูปร่างหน้าตาอย่างไร การทำงานของตำรวจจะมีรูปแบบเช่นใดลักษณะใดขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาในพื้นที่นั้นว่ามีลักษณะอย่างไร การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพพื้นที่สามารถปิดข้อบกพร่องของการทำงานตามแนวคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแบบเดิมที่เน้นแต่กระบวนการ วิธีการ และความพยายาม (Means) โดยตามแนวความคิดนี้เน้นการปฏิบัติทั้งกระบวนการ วิธีการความพยายาม (Means) และผลสัมฤทธิ์ขั้นสุดท้าย คือความสงบสุขของชุมชน (Ends/Results) โดยการหากระบวนการ แนวทางที่ดีที่สุดสำหรับแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน นอกจากนี้ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ตามสภาพปัญหา ไม่ได้ขัดแย้งกับแนวความคิดตำรวจชุมชนแต่อย่างใด แต่เป็นส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทุกภาคส่วนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐเอกชน ทั้งบุคคลหรือองค์กร สามารถที่จะมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการทำงานตามแนวคิดนี้ เริ่มตั้งแต่การค้นหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ การร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหา การหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาและขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติ กระบวนการการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหา (Problem-Oriented Policing) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ตามแนวคิด “ตัวแบบ SARA” หรือ SARA model ดังนี้

A Problem-Oriented Process

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนต่างๆของกระบวนการเป็นขั้นตอนที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างมีระบบมีลักษณะคล้ายกับทฤษฎีระบบ (System Theory)เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์คล้ายระเบียบ วิธีการวิจัยกระบวนการเริ่มต้นขึ้นด้วย ขั้นตอนการบ่งชี้สภาพปัญหา (Scanning) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้นหาสภาพปัญหา และการนำเสนอด้วยข้อมูลประเภทต่างๆว่าในพื้นที่หรือชุมชนมีปัญหายังไรบ้าง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญมาก เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของวงจรรอบ หน้าที่ในการค้นหาปัญหาเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคน ไม่ใช่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ โดยการศึกษาจากข้อมูลสารสนเทศที่มีไม่ว่าจะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ หรือทุติยภูมิ และที่สำคัญต้องมีการตรวจสอบร่วมกันอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง และที่จะสามารถยืนยันให้ได้ว่ามีปัญหาเกิดขึ้น ในพื้นที่จริงตามข้อมูลที่ได้รับหรือไม่ สภาพปัญหาหนักหนาหรือไม่ หากมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่นั้นแล้ว จะเป็นการคุ้มค่าหรือควรค่าในการจะได้รับการลงทุนลงแรงหรือไม่

ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา(Analysis)ด้วยการวิเคราะห์ให้ได้ในรายละเอียดของปัญหา เช่น สาเหตุของปัญหาขอบเขต และผลกระทบทางปัญหา รวมไปถึงแนวโน้มในอนาคตซึ่งเป็นเรื่องที่ยากและจำเป็นต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้อง (Actors) ไม่ว่าจะเป็นคดีเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย

ผู้กระทำผิด หรือบุคคล/หน่วยงานอื่น นอกจากนี้ยังต้องวิเคราะห์ทั่วไป (Incidents) เช่น ลักษณะทางกายภาพสภาพแวดล้อมทางสังคม ประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ลำดับความต่อเนื่องของเหตุการณ์ และอาจวิเคราะห์ต่อเนื่องถึงปฏิกิริยาทางสังคมต่อสภาพปัญหาต่างๆ

การค้นหาทางเลือกและลงมือปฏิบัติ (Respons) เป็นขั้นตอนของการค้นหาทางเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดี และเหมาะสมที่สุด อย่างไรก็ตาม คำว่าเหมาะสม หมายถึง เหมาะสมกับชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาทางเลือกในการลงมือปฏิบัติที่ดีที่สุด คำตอบของทางเลือกไม่ควรให้ตกอยู่ในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่เพียงฝ่ายเดียว การให้ชุมชนหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมจะนำมาซึ่งแนวทางการตัดสินใจใหม่ๆ เนื่องจากบุคคลภายนอกอาจมีมุมมอง หรือองค์ความรู้ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มี รวมไปถึงทรัพยากรและงบประมาณที่จะได้รับเพื่อนำมาใช้ในการทำงาน เมื่อได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือนำทางเลือกนั้นไปลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งผลของการลงมือปฏิบัติจะต้องเข้าสู่ขั้นตอนสุดท้าย คือต้องได้รับการประเมิน (Assessment) ว่าการปฏิบัติเป็นอย่างไร ซึ่งผลประเมินจะนำมาเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้กับขั้นตอนต่างๆนำไปปรับปรุงแก้ไข

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหาไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ในการปฏิบัติงานในสถานีตำรวจในประเทศไทยแต่อย่างใด แต่มีการอยู่ในธรรมชาติการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยปกติอยู่แล้ว และได้กระทำอยู่ตลอดเวลากระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ แต่สิ่งที่ยังขาดอยู่คือการจัดเรียงให้มีระเบียบและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ขาดคู่มือการปฏิบัติ ขาดความรู้ความเข้าใจและผู้บังคับบัญชายังไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหาไม่ใช่เรื่องใหม่แต่การนำมาใช้เป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยังเป็นเรื่องใหม่ในการทำงานของตำรวจไทย

สิ่งที่น่าเป็นห่วงอีกประการหนึ่งในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหามาใช้กับสถานีตำรวจในประเทศไทย คือ ขีดความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจและระบบจัดการในสถานีตำรวจ เนื่องจากแนวคิดนี้จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทักษะในการวิเคราะห์ สามารถให้เหตุผลในการบ่งชี้ปัญหา สามารถวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือกรวมถึงสามารถประเมินผลการปฏิบัติได้ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ขาดบุคลากรประเภทนี้จำนวนมาก นอกจากนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์และทักษะในการสื่อสารให้เข้าใจกับหน่วยงานหรือบุคลากรภายนอก

ประการสุดท้ายที่จะต้องให้ความสำคัญ คือ การวัดเป้าหมายการบรรลุระดับความสำเร็จในการปฏิบัติตามแนวคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหา เนื่องจากเป้าหมายสูงสุดของแนวคิดนี้ คือ การสิ้นไปของปัญหา (The absence of the problems) ซึ่งคล้ายกับหลักการแรกของ Sir Robert Peel ที่ว่าการวัดระดับความสำเร็จของการแก้ปัญหา คือ ไม่มีปัญหา หากต้องการวัดความสำเร็จจริงต้องไม่มีปัญหานั้นอีกต่อไป ซึ่งเป็นไปได้ยากในความเป็นจริง ดังนั้น ผลของความสำเร็จ

สำเร็จที่คาดหวังอาจเป็นการชะลอการเกิดปัญหาให้ช้าลง หรือเมื่อเกิดปัญหาแล้ว จะต้อง มีผลกระทบ น้อยลง

4. การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างเฉียบขาด (Zero-Tolerance Poling)

ภายใต้แนวคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างเฉียบขาด เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกคาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติการอย่างเฉียบขาดต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อไม่ให้ เป็นเยี่ยงอย่าง ของผู้ที่กระทำความผิด มีความกลัวและไม่กล้าที่จะกระทำความผิด ประสิทธิภาพหลักของแนวคิด คือ การปฏิบัติการเด็ดขาดเพื่อจัดระเบียบชุมชน/สังคม ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนบางครั้งอาจเห็นว่าปัญหา เล็กน้อย แต่ในอนาคตปัญหาล็กน้อยเหล่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหาที่ยิ่งใหญ่ตามมาได้ เช่น ปัญหาของ โสเภณี การแพร่ระบาดของยาเสพติด ดังนั้นจำเป็นต้องจัดการขั้นเด็ดขาด

แนวคิดตำรวจชุมชน ในมุมมองแนวคิดนี้เห็นว่ามุ่งเน้นไปที่การสร้างความ สัมพันธ์ หากเกิดอาชญากรรมขึ้นในพื้นที่มักจะใช้แนวทางการปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ปรับเปลี่ยนสภาพ สังคม ซึ่งอาจไม่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับชุมชนบางแห่ง อ่อนแอเกินกว่าเข้ามาช่วย ตำรวจบริหารจัดการอาชญากรรมได้ หรือ ปัญหาการไม่ลงรอยกันระหว่างหน่วยงานในชุมชน หากตก อยู่ในสภาพเช่นนั้น แนวคิดนี้อาจนำมาใช้ไม่ได้เลย

ในส่วนของการวัดระดับความสำเร็จของการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างเฉียบ ขาด จะคล้ายกับการวัดระดับความสำเร็จของการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหา ผลความสำเร็จคล้ายกัน แต่วิธีการนำไปสู่ความสำเร็จแตกต่างกัน

แนวคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมีมากมายหลากหลายแนวคิด ไม่ว่าจะเป็น แนวคิดแบบดั้งเดิม การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Policing) แนวคิด ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community Policing) แนวคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่าง เฉียบขาด (Zero-Tolerance Poling)หรือแนวคิดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพ ปัญหา (Problem-Oriented Policing)แต่ละแนวความคิดมีข้อดี ข้อเสีย และจุดบกพร่องแตกต่างกันออกไป ซึ่งการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจในปัจจุบัน ได้มีการดำเนินการครบทุกแนวคิด โดยเฉพาะ แบบดั้งเดิมและแนวคิดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและมีอิทธิพลอย่าง สูงต่อการทำงานของตำรวจในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพ ปัญหา ยังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรและยังขาดการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ จำเป็นที่จะต้อง ได้รับการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านแนวคิด กระบวนการและบุคลากร ซึ่งจะช่วย สนับสนุนการทำงานของตำรวจในด้านการปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป ปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยปกติสุขของ สังคม ทำให้รัฐบาลต้องเพิ่มงบประมาณจำนวนมากในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและ ปัญหาอาชญากรรม นั้นเป็นเรื่องที่คนในสังคมและชุมชน ทุกคน ต้องร่วมมือร่วมใจ สามัคคี ประองตอง

เอาใจใส่ ดูแลกันและกัน ไม่ใช่เป็นภาระของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือฝ่ายปกครองอย่างเดียวเท่านั้น ปัญหาอาชญากรรมก็จะลดน้อยลงหรือหมดไปจากสังคมไทย

บรรณานุกรม

- กริช ปัจฉิมสวัสดิ์. (2479) .“วิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันอาชญากรรมโดยทั่วไป” วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กองบัญชาการศึกษา. (2543). คู่มือตำรวจหลักสูตรการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ตำรวจ
- สำนักงานยุทธศาสตร์ สำนักงานตรวจหาแห่งชาติ (2557) การปรับปรุงแบบรายงานคดีและการแจ้งหลักฐานความผิดคดี
- เกษมสันต์ โชติชาครพันธ์ (2550, 2 กุมภาพันธ์) “การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหา : ความท้าทายใหม่ในการปฏิบัติงานระดับสถานี” ราชพฤกษ์ 5(2),31-35
- โกสิต พุ่มเกตุแก้ว (2552) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดสุพรรณบุรี” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- จักรพันธ์ ศักดิ์สิทธิฐานภาพ (2552) “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลของคณะกรรมการชุมชนในเทศบาล ต.แม่ชะจาน อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย” รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2526) “การระดมประชาชนเพื่อพัฒนาชนบท” วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทัศน์, 6(1), 53-68
- ชำนาญ คนไว (2555) “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น ในการป้องกันอาชญากรรม ของสถานีตำรวจเมืองขอนแก่น” การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช